

EGYESÜLETI ÉRTESÍTŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége — Cleveland, Ohio, USA.
1967. December — Chartered July 14, 1958. B. 56-940. — 23 és 24-ik Szám

• HIVEN • BECSÜLETTEL • VITÉZÜL •

A BETLEHEMI JÁSZOL ELŐTT

Jöjj kis Jézus, nézd milyen vá-
rakozó Betlehem a lelkünk!

Jöjj közénk a fütött szobába, a
csillogó karácsonyfa alá: de jöjj
a nyomortanyákra, a papirablaku
viskókba, a hideg szobákba is.

Jöjj és melengesd azok lelkét,
akik mindig hivek maradtak Hoz-
zád, de szülessél meg újra azok-
nak megfagyott szívében is, aki-

ket elborított az élet nyomorusá-
ga, vagy akiknek lelkét megfoj-
tással fenyegeti az élet dőzsölő
élvezete.

Kis Jézus, ezen az áldott éjt-
szakán menj végig az egész havas,
hideg földön, menj a kórházakba,
fogházakba, menj a gyűlölködő
emberekhez, menj az elvált há-
zastársak kihült családi fészekébe,
menj el az árvákhoz, özvegyek-
hez, betegekhez... Nézd, milyen
tömérdek a földön a nyomoruság:
nem bírjuk ezt az életet másképp,
csak kis kezedbe kapaszkodva.

Mindnyáján tágra nyitjuk lel-
künk ajtaját, hadd tóduljon be
rajta a betlehemi halmok éltető
levegője! Tágra nyitjuk vakosko-
dó szemünket, hadd ragyogjon
föl előtte a betlehemi csillag
fénye. Letérdelünk jászolod előtt
és könyörgünk.

Hozzád: Betlehemi kis Jézus
szeresd továbbra, és vezesd a
boldogság felé nagyon szenvedő,
nagyon megpróbált embertestvé-
reidet. Amen.

(Tóth Tihamér)

A MEZŐBANDI HATÁRKIIGAZÍTÁS

Irta: Fűry Lajos

A hatodik hónapja már ott vártunk a szatmári kis falvakban, hogy mikor mehetünk be Erdélybe. A ceglédi, meg a szentesi Árpád huszárokkal voltam, csupa karakán alföldi, kunsági, Tisza, meg Körös parti huszárgyerekek. Egy sem volt még Erdélyben és égett a vágtyól, hogy átléphesse a határt.

Az aratásnak is vége volt már, untuk a mindennapi gyakorlatozást, dehát a románok csak huzták, halasztották a tárgyalásokat.

Végre aztán történt valami.

Ugy látszik, hogy Orsovánál, a dunai hajón a tárgyalások megszakadtak, mert este 6 órakor riasztottak bennünket.

A málfatáskába két etetés zabot, kiosztották a 40 darab éles karabélytöltényt, felmálháztuk a géppuskákat és minden huszár tenyérynyi vas-tag, szép sárga szalonnát kapott és egy csajka rumos feketét.

Támadásba megyünk és valahol Vámoshódos és Erdőszáda közt áttörrjük a román védelmi vonalat.

Nehezen tudtuk csak a lovakat visszatartani, hüvös szeptemberi éjszaka volt, nagyon mehetnékjük támadt. De a huszároknak is.

Alig értünk az erdő szélére, amelyiknek tulsó oldalán a trianoni határ huzódott, amikor motorkerékpáros küldönc durrogott be közénk. Ugy látszik, hogy a románok meggondolták a dolgot és közvetlen a támadás megindulása előtt hajlandóknak mutatkoztak tovább tárgyalni.

Terstyánszky százados ur elvágta az osztályhoz. A szakaszok újra felzárkóztak, aztán a századok egymásután jöttek elő az erdőből.

Harmatos, hüvös derengett, s keserű volt a szánk.

Hej, ha most egy kicsit megnyomhattuk volna, hát Háromszékig meg se állunk.

A bakáknál, a kerékpárosoknál, meg a motorosoknál könnyű volt, mert azok egyszerűen tudomásul vették, hogy nem lesz támadás, hát felálltak, aztán visszamasiroztak a falukba, az iskolákba, ledobták a borjut és már aludtak. A motorokat betolták a színekbe, újra rájuk rakosgatták az akácgallyakat és ez is rendben volt.

De más a helyzet a huszároknál.

Köztudomásu, hogy vasárnap, vagy csütörtöki lópihenő után ezek a jólzabolt huszár lovak másnap majd szétrugták a lovardát. Aztán szombaton, meg vasárnap este a készültségnek ugyancsak akadt dolga. Hát még itten. Már sem a szalonna, sem a rumos fekete nem volt meg, csak a nyoma. De még a lovakon is. Valamit kell tenni, mert a lovak is, meg az emberek is pattanásig feszültek.

Igy aztán a fülesdi határban levő Rókást megrohmoztuk, körül vág-táztuk és amikor ember is, ló is beleizzadva megnyugodott, akkor bevo-

nultunk újra a falvakba. Aztán már csak kivártuk azt a két napot és végre átléptük a trianoni határt.

Ott voltam valamennyi bevonuláson, de olyan szép egy sem volt, mint az erdélyi. Amikor a földre döntött határsorompókon átlépkedtünk és az iskolás gyerekek a tanító vezetése mellett felsorakoztak, lobogtatva a 20 éve őrzött magyar zászlót, énekelték a magyar himnuszt. És amerre mentünk, mindenütt virág. Láttam, hogy még a kun gyerekek is könnyeztek.

Hajnalban értünk Marosvásárhelyre, erőltetett menet után és éppen csak átnyergeltünk a vonatlaktanyában, máris jött az új parancs.

A 4-ik század kimegy, fele Mezősámsónra, a másik fele Mezőbándra határbiztosításra. Ebben a második félben voltam én is a 4-ik szakaszommal, Urbányi főhadnagy ur parancsnoksága alatt. Igen-igen sajnáltuk, hogy a szép várost ott kellett hagynunk és még annyi időnk se volt, hogy körülnézzünk, pedig már minden huszár kiszemelt magának délutánra egy-egy jányt a sorfalat állók közül. Dehát parancs, parancs, így hát ügettünk a homokos, köves uton 23 kilométert a mezősegi dombokon át.

Mezőbánd valahogy megtudta, hogy jövünk és felvirágozták, kivilágították a községet, a templomok harangjai zúgtak és a vásártéren két szakasz huszárt körülöleltek, lehúzták a lovaikról, csókolgatták a lovakat is, meg a huszárokat is. Kosarakban hordták a kürtös kalácsot, demizsonokban a bort és hogy mindenkinek a kedvére legyünk, mivel a két szakasz huszárból nem juthatott minden házba, hát be kellett osztanunk, hogy melyik nap kihez szállásolunk be egy huszárt. Két vendéglő is volt a községben, az egyik szász, a másik örmény, s mindkettőben ingyen ihattak a huszárok...

A község déli vége alatt, mindjárt a malom után, a völgyben huzodott az ideiglenesen kijelölt határ. A nemzetközi bizottság tegnap délután hosszú póznára egy szalmacsutakot kötöttet, aztán egy olasz azt mondta, hogy ez itten idáig a magyaroké, s az a románoké. Erre azonnal a pózna két oldalára felállítottuk a biztonsági öröket. Innen a huszárok, amonnan meg a románok ültek a golyószóró mellé, a községben pedig nagy bált rendeztek a tiszteletünkre.

Én Sándor Páléknál laktam a malom mellett és a szemerkélő esőben Turi József törzsrörmester kíséretében elindultam megvizsgálni a határbiztosító rajokat.

Közel a malomhoz, egészen lent a völgyben volt egy éles beszögelés. A bándiak azt mondták, hogy a bizottságot megkörnyékezte az odaát maradt kocsmáros, aki németül is beszélt és azért kanyarították azt így befelé, hogy a földje sértetlen maradjon.

Mezőbánd déli kijáratától jöttünk fölfelé, a déli oldalon Piros tizedes jelentkezett: minden rendben. Utána Virág örvezető jelentette, hogy minden rendben van. Amikor Szöllösi tizedeshez értem, már láttam, hogy baj van...

Szöllösi tekergette a nyakát és végre bevallotta, hogy nagy baj van!

A baj pedig a következő volt:

Nagyon rossz helyen volt a határjelző szalmacsutakos pózna és nem nézhették, hogy ez így beszéljen, így egyszerűen kiásták a két póznát és kitolták egészen a völgy végéig, amerre a többi pózna haladt észak felé... Igen ám, de ezt a műveletet nem nézhették a románok tétlenül, így tehát az egész rajt ártalmatlanná kellett tenni.

— Szent Isten, Szöllösi — csak nem...

— Hát, csak éppen ledöngettük őket és itt vannak becsukva a csürbe, meg a szerelvényük is itt van, de nem ez a baj...

— Nem? — Hát van még más is?

— Hát, ahogy igazgattuk a határt, ott volt még a kocsmáros is... Mivelhogy az ő földjéről lenne szó, aztán lármázni kezdett úgy, hogy kénytelenek voltunk ők is ártalmatlanná tenni...

— Mit csináltak vele?

— Hát, befogtuk a száját, aztán őt is behoztuk a csürbe...

Na, most mi lesz?

Előre láttam már a diplomáciai bonyodalmakat, amik ebből származnak majd és amit majd az osztály, a század, a szakasz és mink kapunk...

— Szöllösi, maga tizedes, hát hogy tehettek ilyent, tudja, hogy mi lesz ebből? — Most nincs háboru, megegyeztünk a románokkal és nekünk el kell fogadni a határt, amit a bizottság kijelölt, nem szabad kiigazítani... Erről jelentést kell tennem és azonnal engedjétek el a katonákat...

Kemény Balázs szakaszvezető jelentkezett, hogy engedném őt, elintézni az ügyet és addig ne tegyek jelentést. Amire visszajövök a határvizsgálatból minden rendben lesz.

Vagy két óra múlva visszaértem és Szöllösi jelentette, hogy minden rendben van.

— Mi az, hogy minden rendben van? A katonákat elengedtétek?

— Igen! Mind a tizennégyet. A géppuskájukat is visszaadtuk, aztán kulacs borral is megkináltuk őket, mert nagyon el voltak anyátlanodva. Odavittük vissza a kocsmárost is, aztán rábeszéltünk a lelkire, hogy nyugodjon meg, mert nemsokára ugyanis az egész Erdély a magyaroké lesz megint, aztán úgy látszott, hogy ebben egészen megnyugodott, mert semmit sem szólt...

— A határpóznákat is visszavittétek?

Szöllösi sokáig nem nézett a szemembe.

— Azokat nem...

Igy is maradt a mezőbándi határ, ahogyan azt Szöllösi huszár-tizedes kiigazította, egészen addig, amíg aztán egyszer végleg elrontották...

Az esetet ugyanis jelenteni kellett. A százados ur megparancsolta, hogy a póznákat azonnal vigyék vissza és éppen amikor Szöllösiék ebben az irányban tevékenykedtek, egy német bizottsági ellenőrző autó jött. Kiabálni kezdett a német, amit azok nem értettek meg, de mutatta, hogy tegyék vissza a póznákat oda, ahonnan kivették. Szöllösi erre szónéklül visszavitte a póznákat a kiigazított helyre! Így aztán most már hivatalosan is meg volt erősítve a határkiigazítás...

BESZÁMOLÓNK AZ UTOLSÓ FÉLÉVRŐL

Igazgatóságunk június 6-án megbeszélést tartott. Ezen letárgyalták a belső adminisztrációs ügyeket és határoztak a sorrakerülő hazafias ünnepeken, megmozdulásokon való részvételünkről.

* * *

A Rabnemzetek Hete előkészítő megbeszélésein a Cs.Cs.K. — mint egyik rendező egyesület — elnöke vett részt. A rendezés költségeinek fedezéséhez Cs. Közösségünk anyagilag is hozzájárult.

A megemlékezés július 7-én este zajlott le Cleveland központjában a Public Squaren, ahol a város polgármestere is felszólalt. Majd kezdetét vette a mintegy 4000 fő impozáns felvonulása, amelyben 23 nemzet vett részt, ugyszólván mindegyiknek kisebb-nagyobb csoportja szinpompás nemzeti viseletben. Közösségünket küldöttség képviselte.

* * *

Október 7-én tartotta meg Cs.Cs. Közösségünk a szokásos évi rendes közgyűlését. A magyar Hiszekegy elmondása után elnökünk üdvözölte a megjelenteket, majd megtartotta beszámolóját a m. évi közgyűlés óta egyesületünket érintő eseményekről, valamint felsorolta a jövő tennivalóit is. Itt említette meg, hogy a máriapócsi kegyhelyre ez év elején tervezett családias kirándulás közbejött akadályok miatt maradt el. De bizunk benne, hogy a tavasz folyamán ez megvalósítható lesz, amire már most felhívja a bt-ak figyelmét.

Utána a pénztárosunk mutatta be pontos könyvelését és számolt be az anyagi helyzetünkről. Ezt követte a segélybizottság vezetőjének jelentése a segélyezettek és a jövőben sorrakerülőkről.

A vigalmi bizottság vezetője a szilveszteri előkészületekről számolt be megemlítve azt a nehézséget, hogy a vasárnapra eső szilveszter miatt csak éjfél után számíthatunk ital-kiszolgálásra. Kiosztották a tennivalókat és elvi döntést hoztak, hogy amennyiben a Vitézi Rend tagjai ezévben is részt óhajtanak venni a rendezésben, úgy azt szívesen fogadják.

Majd Sz.B. bajtárs-tagunknak az emigrációs cső-ség egybefogására és annak egy, — az összes csendőrök által történő új vezetőség megválasztására vonatkozó javaslatát és az ahhoz eddig beérkezett hozzászólásokat ismertette az elnök, illetve a titkár. A közgyűlés úgy döntött, hogy a tervezetet és az eddig kialakult véleményeket ezen lapunk mellékleteként adjuk ki, hogy az azt olvasó minden bajtársunk hozzászólhasson.

Az elnök bejelentette, hogy a Cs. Közösségünk két régi barátja, Éber Gyula és Menyhárt Sándor urak családjukkal együtt be óhajtanak lépni a Családi Közösségünkbe. A közgyűlés örömmel üdvözölte az elnök bejelentését és a belépéseket egyhangulag tudomásul vette.

Ezután következett a tisztségviselők újraválasztása, ami minden nehézség és vita nélkül közmegelegedésre akként végződött, hogy a múlt éviék valamennyien újra meg lettek választva, tehát helyükön maradtak.

A közgyűlés az elnök zárószavaival ért véget, amiben megköszönte a tisztségviselők segítségét és további támogatást kért.

1956 október 23-ának 11. évfordulóját okt. 22-én ünnepelte a clevelandi magyarság. A Hungária Szabadságharcos Mozgalom által a nyugati oldalon rendezett nagyszabású megemlékezésnek 10 — nemzeti alapon álló — clevelandi magyar egyesület volt a védnöke, köztük a Cs.Cs. Közösségünk is.

A Lake Shore Hotel nagy disztermét zsufolásig megtöltötte a lelkes közönség. A műsor magas színvonalu volt, méltó a céljához. Az ünnepi beszédet Pongrátz Ödön, a Korvin-köz volt parancsnoka tartotta. Jellemzésül álljon itt egy másodgenerációs magyar egyetemistának az ünnepély nagyszerűségéről mondott elismerése:

“Már sok hazafias magyar ünnepségen vettem részt, de ennyire meghatón, szívhezszólón, lelkesítőn még nem!”

Azt hisszük, ez a rövid bírálat mindennél többet mond.

Ugyanakkor a K-i oldalon a Bethlen teremben a Magyar Szabadságharcos — Nemzetőr — Szövetség a Magyar Cserkész Szövetséggel közösen tartotta meg októberi emlékünnepélyét. Ünnepi szónok a Cserkészszövetség elnöke, Bodnár Gábor volt. A magas színvonalu műsor méltó volt a szabadságharc emlékéhez.

Családi Közösségünket mindkét helyen küldöttség képviselte.

* * *

December 1-én az Igazgatóság még egy rendkívüli ülést tartott a vitézek és rendezők bevonásával, kizárólag a szilveszteri bál ügyében.

* * *

Szent László ünnepe és a M.V.R. fogadalomtétele Youngstownban.

A Magyar Vitézi Rend és a cserkészifjúság védszentjének Szt. László királynak emlékezésére, valamint a Rend új tagjainak fogadalomtételére — egybekötve azt a csiksomlyói bucsu 400. évfordulójával —, július 2-án nagy magyar találkozó volt Youngstownban. Rendezte a V.R. USA-beli Székkapitánya.

Az ünnepet bevezető szentmisét főtisztelendő dr. Báthory József tartotta. Szavai nyomán Szt. László király legenda alakja elevenedett meg.

Ezt követően Ohio vitézi hadnagya üdvözölte a megjelent magasrangú katona bajtársakat, köztük v. Magyarosi Sándor vezérezds-t és az ünnepségen résztvevő egyesületek képviselőit.

V. Ujlaky vörögy. mélyen szántó beszédével feltárta a koronás hadvezér magyar küzdelmeit és a szent királyhoz kapcsolódó történeteket.

A fogadalomtételre előlépő új rendtársaknak meleg szavak kíséretében tüzte mellére a vitézi jelvényt v. Temesváry Gerő ezds. törzskapitány, aki azután elhelyezte a Rend koszoruját Szent István király szobrán.

Ezt követte a közös ebéd, amelyen résztvettek a zárandokok is.

A délutáni egyházi szertartás keretében a V.R. tagjai vitték a csiki Madonna szobrát — át a “Vasfüggöny Keresztuton” —, s így érkeztek a fópásztori misére, ahol Youngstown püspöke meghatódva mondott köszönetet az áhitatos szolgálatokért és áldását küldte a Rend minden tagjának.

Cső. Közösségünket küldöttség képviselte, élén az elnökünkkel.

... ezen a napon a faji érzés tüzével a szívünkben immár 22-edszer emlékezünk — hazánk határain kívül — az 1848-49-es eseményekre, egy nagymultu hősi nép zsarnoki elnyomása ellen fellángolt, Európa legnagyobb, legigazságosabb és legemberibb szabadságharcára.

Egy év hijján 120 esztendeje annak, hogy a Nemzeti Múzeum lépcsőjére felállt lánglelkű költőnk Petőfi Sándor és elszavalta Nemzeti Dal-át a lelkesen tomboló tömegnek... A szabadság utáni mindent elsöprő vágy, az ezért minden árat megfizetni hajlandó akarat viharként dübörög elő minden szavából.

Európa akkori legnagyobb zsarnoki hatalma a gyűlölt Habsburgok germán Ausztriája a cári pánszláv oroszok segítségével leverte a szabadságharcot. Mi Európának legtragikusabb sorsu népe vagyunk. Annak az Európának, amelyik mérhetetlen sokat köszönhet a magyar géniusznak, a tengernyi magyar vérnek, szabadságszeretetnek, államalkotó művészetének, kulturális tevékenységének... s mit kaptunk érte? A történelem mutatja, hogy csak hálátlanságot, meg nem értést, az önzés, embertelenség, véres elnyomás és égbekiáltó igazságtalanságok sorozatát. Áltattuk magunkat azzal, hogy mi vagyunk a keresztény Európa védőbástyája, de amit Európa népei csak addig ismertek el, amíg szükség volt a hősi turáni magyar lélekre és vérré.

Szálljunk magunkba, s vessünk számot a jelennel... lemálik lassan az arcunkról és szívünkről az ünnepi álarc, s előbukkan az emberi irigység... a törtetés, a biznisz lázas nyugtalansága, a közösség érdekeinek semmibevévése, az egyéni előnyök érdekében... Az egyes közösségek népképviselőiből érdekképviselőkké váltak a társadalmi és foglalkozásbeli kasztok védelmébe... A nagyvilágban politikai földrengések alakítják a gazdasági és társadalmi jövő arculatát, csupán a mi táborunkon belül nem történik semmi... Két mágikus határkö közé csoportosulunk, akikben még maradt valami az emigrációs sors gerinccességéből. 1944 és 56 ezek a mágikus határkövek. Angyalos cimer az egyik, Kossuth cimeres a másik zászló. Jogfolytonossági viták, politikai érdekem, nemzetmentő — megcsontosodott — eltökéltségek zárják el ma is az egymáshoz vezető utat és teszik nehezzé a szívben, lélekben egymásra találást!... Ritkítsuk meg a jelszavak bozótját, irtsuk ki a közénk éket verőket! Zugjanak szavaink, hívják a sorsart a magyarhoz! Ne a világot akarjuk megmenteni, hanem hontalan magyarsunk jövőjének legyünk a messiásai! 44 és 56 két zászlóval, de egy közös akarattal... egy harmadik zászló üdvözlésére, melyet az otthon élő Nemzet fog egy napon kibontani a nagy Tetemrehívásra! 1848-ra való emlékezés arra tanít, hogy egyedül vagyunk, s csak az összetartásból folyó erő az, amire jövőnket alapíthatjuk! Minden gondolat, szó, írás és tett, ami közelebb hozza a magyart a magyarhoz, felbecsülhetetlen nemzetszolgálat!

Argentín hírek. A buenos airesi csoport f. év szept. 15-én tartotta meg ez évi rendes közgyűlését a Magyar Házban, melyről az alábbi értesítést kaptuk tudomásul vétel és az É.É.-ben való közlés végett.

A gyűlés kezdetén az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg az ott június 16-án meghalt Besenyi Károly örgy. bajtársáról, akiről e mellett egy igen megható bucsuztatót irt egyik bajtársa is. A megjelentek 1 perces felalással adóztak emlékének. Utána az előző rk. közgyűlés jegyzőkönyvét olvasták fel, majd a pénztári számadás jóváhagyása után a kgy. hozzájárult a tagdíjak felemeléséhez és néhány otthoni nélkülöző bajtárs Ikka csomaggal való megsegítéséhez.

Majd az elnök ismertette, illetve felolvasta az utolsó kgy. óta érkezett leveleket, majd feltette a kérdést, hogy van e valaki, aki az előző 2 közgyűlésen a Kövendy K. és egy németországi bajtárs közötti ügyben, valamint az MKCSBK átszervezésére és az egységre vonatkozó határozattal most utólag nem ért egyet? Senki sem jelentkezett. Azután ismertette Kövendy K. levele azon kitételét, mely szerint a buenos airesi bajtársak közül többen küldtek neki bizalmi szavazatot. Az elnök azok kérdésére, hogy küldött-e valaki ilyent, csak egy tag jelentkezett. Az általános tiltakozás után az elnök közölte az illető bt-sal, hogy az előző kgy. határozatai minden tagra kötelezőek, ha pedig valaki azokkal nem ért egyet, jogában áll a csoportból kilépni.

Az elnök javasolta, hogy a nekik is megküldött Sz.B. féle javaslatot, amelyik az egységre és a MKCSBK átszervezésére vonatkozik, tanulmányozás és javaslattétel végett egy 3 tagu bizottságnak adják ki. A kgy. így döntött. (Megjegyezzük itt, hogy az elbírálás azóta megtörtént, a bizottság az elnöknek referált, s az eredményt velünk is közölni fogják. — Szerk.)

A kgy. az elnöknek az összetartásra irányuló szavaival ért véget.

* * *

Az argentin csop. elnöke megküldte nekünk azt a felkészített, amit ott, v. VATTAY Ferenc ezds. bajtársunk tisztte avatásának 60. évfordulójára rendezett ünnepi vacsorán ez év szept. 12-én elmondott. Ebből idézünk.

„... Nagyfontosságú események évfordulójáról — akár családi, akár nemzeti — mindig ünnepséggel emlékezünk meg. A katona — csendőr — életének legünnepélyesebb napja, mikor felesküdvé a zászlóra, a hadseregbe, a honvédség, vagy csendőrség tagjává avatják. E napon köteleztük el magunkat a haza szolgálatára! Mi a számkivetésben sem feledkezünk meg erről az ünnepélyes napról... A hadsereg, a csendőrség a mi tágabb családunkká lett, s minél nagyobb a sorscsapás, annál szorosabban tartunk össze. A mi kis argentin cső. családunk már közel 20 esztendeje szeretetben ünnepel meg minden ilyen évfordulót. Ma is azért gyűltünk össze. 60 év még egy életnek is hosszú, 60 éves avatási évforduló pedig Isten nagy kegyelme! Ebben a nagy kegyelemben részesült vitéz Vattay Ferenc bajtársunk, a mi kedves Feri bátyánk!... 1907 aug. 18-án avatták a cs.

és kir. pozsonyi hadapródiskolában zászlóssá... de már a következő évben átlépett a csendőrség kötelékébe. Az első v. háboruban mint század és zászlóalj parancsnok vett részt, ahol több kitüntetést érdemelt ki, amiért vitézzé avatták. A háboru után mint csendőr szolgált 1942-ig. Ekkor töltötte le a 35. tényleges évét és nyugdíjba ment. De ezután is nemzetét szolgálta tovább, mint Beszterce, majd Kolozs megye vitézi székkapitánya... Majd jött a nyugatra menekülés és 19 évvel ezelőtt, 60 éves korában érkezett családjával Argentínába... ahol azóta is hiven, becsülettel végzi kötelességét, jó példát adva a fiatalabbaknak.

A Te példád utmutató nekünk... és kérjük a Mindenhatót, adjon Neked erőt, egészséget, hogy még sokáig betölthesd ezt a hivatásodat... mindnyájunk öröme, s engedjen megérni még számos hasonló évfordulót! — fejezte be üdvözlő beszédét az elnök.

Az emlékvacsorán az asztalt diszitő virágok között állott egy szép, nagy ezüst serleg, mellyel az Argentin cső. csoport bajtársai lepték meg az ünnepeltet. — Rajta a bevésés: "Csendőr bajtársak Argentína".

Az ottani MHBK részéről is hasonló felemelő ünneplésben részesült a jubiláló vt. Vattay Ferenc ezds. bajtársunk. Ez alkalommal az MHBK főcsoportvezető köszöntette és egy diszes, művészi kivitelű emléklappal ajándékozta meg, amelyik két, teljes diszben álló csendőrt ábrázol.

Résztvett az ünnepi vacsorán és felköszöntőt mondott vitéz Bonczos Miklós volt belügyminiszter is. Ebben kitért arra, hogy hosszú politikai pályáján előbb mint belügyi államtitkárnak, majd mint belügyminiszternek volt elég alkalma megismerni a magyar csendőrséget, annak a haza szolgálatában a közbiztonság terén végzett felbecsülhetetlen érdemeit, annak kiváló tisztí és altisztí karát, s így most különös öröme van, hogy ennek a testületnek egyik — egészségben magas kort elért — kiváló ezredesét üdvözölheti ebből a ritkaságszámba menő jubileum alkalmával.

Jubiláló bajtársunk mélyen meghatódva köszönte meg a jóleső ünneplést és a szép ajándékokat.

(Bonczos Miklóst egyébként, aki állandó összeköttetést tart fenn bajtársainkkal, a cső. csoport elnökével avatták annak idején hadnaggyá.)

Mi, a CS.CS.Közösség tagjai, csatlakozva fentiekhez, ugyanolyan szeretettel köszöntjük és üdvözöljük jubiláló Bajtársunkat, kívánva továbbra is teljes egészséget, munkabírást, a békés összetartásra irányuló további törekvését és jóakarátát, s kérjük erre az Egek Urának áldását!

KÜLÖNLEGES SZOLGÁLAT.

Németh Pál főtörm. † elbeszélése alapján: Cs. J.

A két csendőr hallgatagon ballagott a sötét decemberi éjszakában. Fegyvereik és egyenletes lépteik zaján kívül — azt is erősen letompította a nedvességtől megpuhult mezei ut — még csak egy távoli kutyaugatás sem hallatszott. Az ut mellett huzódó kis erdő is némán várta a közelgő

tél hidegét, s ma még a máskor oly megszokott neszezések könnyű zaja sem háborította a csend birodalmát.

— Már csak egy tereptárgyunk van — szólta az öregebb, csak, hogy éppen mondjon valamit.

— Körülbelül... — felelt rá a másik ugyanolyan egykedvűséggel, — azután közibük is újra befurakodott a csend.

Szolgálatuk nem volt nehéz. Nyugodt, csendes örskörlet. Békés, dolgos és rendszerető emberek laktak a falvakban, s a faluk között elszórt néhány kicsi tanyán csupa szegény ember lakott, kiknek több volt a gondja-baja annál, semhogy idejük lett volna összeütközésbe kerülni a törvénnyel. Egykét korcsmai verekedésen, kisebb lopáson kívül — az is, csak ha cigányok jártak a környéken — "komoly" ügyük ritkán akadt. De ha igen, annak szakértelemmel rövidesen a végére jártak. Ez a csendőrség dolga. De így is van az rendjén. Ki tudja, mi volna különben... biztosan nem aludnának ilyen nyugodtan az emberek... cikáztak a gondolatok a tiszthelyettes fejében. Tapasztalt öreg róka volt már, több mint 20 esztendei szolgálat nyomta a vállát.

— Tiszthelyettes ur... mintha világosságot láttam volna kiszűrődni a fák között a Sótérék tanyájáról — szólott a társa, mert azt szokatlannak találta ilyen későn — s az emberi hang egyszeribe visszarántotta az öregebbet a valóságba, pedig éppen most akarta gondolatban megsimogatni szép kicsi alvó leánykája fejét.

— Majd megnézzük, ha odaérünk... — mondta ki a szentenciát — de azért a lépései ugyanolyan egyenletesek maradtak.

Egy kis tanya körvonalai kezdtek kibontakozni a sötétből és a fák közül, s az egyik ablaka — talán az egyetlen — valóban világos volt.

— Megnézzük — mondta kis idő múlva mégegyszer, bár ez felesleges volt, hiszen már a rövid bekötőuton tartottak — de ezt inkább csak magának mondta a thtts., aki tapasztalatból tudta, hogy ahol ebben az időben világosság van egy tanyán, ott bizonyos, hogy baj van. A tanyai ember korán kel és őstől tavaszig korán is fekszik, s aztán a petróleum is sokkal drágább annál, hinthogy csak úgy ok nélkül égethetné a szegény ember...

Benéztek az ablakon...

Egy ágyra esett a szemük pillantása. Négy apró gyerek, melyik térdelve, melyik ülve, ijedten kuporgott az ágyon, szemükkel a másik sarokba meredve, de ott — kintről — csak egy másik ágynak a vége volt látható. Úgy nézett ki a négy gyerek a szegényes ágyon, mint egy fecskéfészek, amelyikből — anyjuk távollétében — éppen most pottyant ki az ötödik fióka, s tehetetlenségükben nekik csak a félelem és ijedtség maradt.

— Menjen nézze meg, hátha nyitva van a konyhaajtó... — utasította társát a thtts.

— Nyitva — suttopta kis idő múlva a másik és zseblámpájukat felgyujtva, mindketten beléptek a sötét kis konyhába. A szobából gyerekzsivaj, jaj és fájdalmas, mély sóhajtások hallatszottak...

A thtts. megkoccantotta az ajtót, aztán — feleletet sem várva — beléptek a szobába...

A négy gyerek szeme egyszerre fordult a belépők felé — ha lehet, még ijedtebben — s a szemközi ágyon, amit kívülről az ablakon át nem láthattak, ott feküdt az anyjuk...

— Jó estét... — köszönt az örsparancsnok — no mi a baj...?

— Jaj Istenem... jaj... — nyögött fel az asszony — jön az ötödik... Istenem... az uram már kilenc órakor elment a faluba a bábáért... nem tudom hol lehetnek, mi van velük... de már nem birom... jaj... jaj Istenem...

— No no, semmi baj... ne féljen semmit...! Eridj öcsém — szolt a társához, megfélemlítve a szolgálati magázásról — rakj tüzet a konyhában, forralj vizet, de vidd magaddal a gyerekeket is... gyorsan, gyorsan... — adta ki az utasítást és máris sietve dobta le magáról a szerelvényét, köpenyét, zubbonyát.

— Azután semmi szégyen menyecske — szolt az asszonyhoz — nekem is van feleségem, gyerekeim... hát ha nincs bába és az ura sincs itthon, majd segíték én.

* * *

Egy óra múlva nagy, fegyverhez szokott erős kezeiben úgy pihent meg az élet új csodája, egy helyes kis fiucska, mintha nem is az anyja méhéből szakadt volna ki ebbe a — ki tudja mit hoz rá — világba...

— Vízet! — kiabált ki a társának — s aztán még a petróleum lámpa lángjánál fertőtlenített ollóval elvágva a gyerek köldökzsinórját, úgy fektette a megpihent anyja mellé a kisdedet, hogy a bába se különben.

— Na ez megvolna — mondta csak úgy magában, aztán az asszonyhoz fordult.

— Maga pedig most maradjon nyugodtan, mi majd kiküldjük a bábát és azt a tekerő urát is előkerítjük, de addig el ne aludjon a világért sem... Hé gyerekek, vigyázzatok az anyátokra, tartsátok szóval, hogy el ne aludjon... — ijesztett rá a legnagyobbik leánykára — azután megmosakodott a konyhában és már mentek is...

— Az erdön keresztül hamarabb odaérünk — javascita a fiatalabb, de ez is felesleges volt, mert az öreg lábai nélkül is tudták az utat

— Na öcsém, hát ezt hogy tanították az iskolában — évődött a fiatal beosztottjával, ki alig egy éve került hozzá — mert látod, a csendőrnek ehhez is érteni kell, ha éppen úgy kívánja az élet... De hallod-e... ne rohanjunk úgy, nem lesz annak az asszonynak semmi baja! Állj mán meg, hadd sodritsak egy cigarettát magamnak... — zsörtölődött kedvesen, jóérzéssel, mintha bizony a társa és nem ő diktálta volna a tempót.

A felvillanó gyufa lángjánál a fiatal csendőr kissé büszkén, kissé zavartan és kissé csodálkozva nézte az öreg bajtársa arcát. Lassan egy éve, hogy nap, mint nap együtt van vele, de csak most, e pillanatban látta meg igazán, hogy ez az ember sokkal több neki, mint parancsnoka, több, mint egy idős bajtárs, több mint egy barát...

— Tiszthelyettes ur... — akart valamit mondani neki leikéből fel-törő érzékenységgel, de nem volt ideje rá...

— Mi volt az...? — ütötte fel a fejét a thts. — Nem hallottad...?

— Nem, én nem hallottam semmit...!

— Pszt... — suttogta — mintha emberi nyögés lett volna... és valóban újra, most már mindketten hallották a nem is olyan messziről jövő hangot.

Óvatosan lépkedtek arrafelé... s az egyik bokor tövében egy fázósan összekuporodott alvó ember körvonalait látták, az nyögött, nyüszített egyet-egyét...

— Hát ez ki a rosseb lehet — tünődött hangosan a thtts., de akkor már a társa rávilágított zseblámpájával az alakra, aki a szemébe kapva a fényt, hunyorgatva azonnal talpra is ugrott...

— Ejnye.. ejnye Sótér — ismerte fel az alakban a szülő asszony férjét — maga miazisten haragját csinál itt...?

— Jaj tiszthelyettes ur ne is kérdezze, ugy szégyellem magam... Bementem a faluba a javasasszonyért, mert a feleségemen rajt van az idő. De mondom, ha már itt vagyok, megiszok a kocsmába' egy féldeci kevertet... de a félből több lett... aztán igyekeztem a bába után, de a fene egye az italját, megszédített oszt leültem egy csöppet pihenni és bizony én elaludtam...

— Előfordul... mondta ki a thtts. a határozott felmentő ítéletet a megijedt lelkü ember felett, — de most már ugorjon és csókolja meg a kicsi fiát... de gyorsan... hallja-e...?!

— A bábát majd mi kiküldjük — ha még el nem indult — kiáltotta még Sótér után, ki szinte a nyakába kapva lábait, rohant a tanyája felé...

* * *

— Két hét múlva karácsony előtt — szép szüzfehér hó borította már a vidéket — a két csendőr újra a tanya felé vette az útját.

A tiszthelyettes egy kis arany nyakláncot és keresztet szorongatott a markában.

Vitte a kicsi keresztfiának...

Halottaink

Családi Közösségünk őszinte megrendüléssel jelenti, hogy alapító tagunk BEDE Antal zászlós augusztus hó folyamán Buffalóban elhunyt.

Egyike volt azon kevés főtörzsőrmestereknek, akit kiváló és érdemes, hosszú csendőrségi szolgálat és sikeres vizsga után zászlóssá léptettek elő.

Az emigrációban is hű maradt csendőr esküjéhez és itt is szívvel lélekkel ápolta a csendőr szellemet és hagyományokat, mint cső. közösségünk tagja.

Egyénisége, megjelenése, modora közkedvelt tagjává tette a buffalói magyar társaságoknak, ahol bajtársai és barátai nagy részvéte mellett ment végbe a temetése. Közösségünk szentmisét mondatott ielki üdvéért.

* * *

Hertelendi és vindornyalaki HERTELENDI Ignác ny. csendőrezredes bajtársunk Paraguayban — ahová a kegyetlen sors vetette családjával — elhunyt.

Azon kevés csendőrtisztek egyike volt az emigrációban, aki még az első világháborút megelőző években került a Testületünkhöz. Hosszabb időn át volt pápai szárnyparancsnok, majd a szegedi kerület parancsnoka.

Kitünően képzett, tapasztalt csendőr bajtársat, igen jó barátot vesztettünk el vele.

* * *

— Otthonról érkezett hír szerint meghalt PAKSY-KISS Tibor ezredes bajtársunk, a kolozsvári csendőrkerület utolsó parancsnoka 75 éves korában.

Sok évet töltött az otthoni rabtartók börtöneiben. Szabadulása után, — csendőr multjára való tekintettel — természetesen csak fárasztó, alantas munkából tengethette életét, ami megtörte az ő erős szervezetét is.

Végakarata szerint Debrecenben elhamvasztották.

* * *

— Ez év október 12-én meghalt otthon NAGY István alezredes bajtársunk Budapesten. Névazonosság miatt a „lovás” megkülönböztető jelzővel ismerte mindenki a hatalmas termetű, kedélyes, igen jó bajtárs és barátot.

Még az első világháború előtt került a csendőrséghez. 10 évet töltött orosz fogságban, ahonnan 1956-ban szabadult és Budán telepedett le.

Október 18-án temették el a Farkasréti temetőben.

* * *

— A buenos airesi csoport elnökétől kaptuk a hírt, hogy ott ez év június 16-án szívgyengeség következtében elhunyt BESENYI Károly őrnagy bajtársunk, a miskolci gy. tanszázad volt parancsnoka. Az ausztriai szükös Läger-élet után — ahol székely stilusu fafaragással kezdett foglalkozni — került ki családjával Argentínába. Itt egy 2 éves egyetemi tanfolyamon fogtechnikussá képezte ki magát, de kivételes kezűgyessége a fafaragás felé vonzotta. Csodálatos szépségű Krisztus és Szűz Mária szobrokat készített, amely munka otthonában jobban meg is felelt elgyengült szívének.

Az ottani csendőr csoport nevében egyik idősebb bajtárs bucsuztatta, koporsóját pedig egy 80 éves ferences barát áldotta meg — magyar nyelven.

* * *

— CSATÁRI István főtörm. munkája közben gépkocsi-szerencsétlenség áldozata lett ez év június 11-én Sao Paulóban. Bajtársai és barátai őszinte részvéte mellett temették el ugyanott, közli a s.p-i MHBK eseménynaplója.

* * *

— Gyászkeretes jelentés közli velünk, hogy Budapesten tragikus körülmények között meghalt BARÉNYI Ferenc ezredes bajtársunk özvegye szept. 22-én.

A Farkasréti temetőben hantolták el.

* * *

— Makkfalvi DÓSA György okl. gazdász, tart. honvéd százados, volt üzemi titkár, a Családi Közösségünk pártoló tagja, ez év október hó 4-én, a 73. születésnapján hosszas betegeskedés után elhunyt Clevelandban.

Családján kívül sok jóbarát és bajtárs kísérte utolsó útjára.

* * *

— Őszinte részvétellel osztozunk bajtársunk dr. BALOGH János százados mély gyászában, édesapjának ez év július 28-án Jászberényben, hosszas szenvedés után történt elhalálózása alkalmával.

* * *

— v. Kemes László bajtársunk édesanyja KEMES Györgyné november 6-án meghalt a zalamegyei Börönd községben 65 éves korában. Ezuton is kifejezzük őszinte együttérzésünket gyászoló bajtársunknak.

* * *

— November 7-én Clevelandban meghalt dr. REMES György, cső. egyesületünk igaz jó barátja és támogatója.

Rokonok, tagtársak és sok jóbarát kísérte utolsó útjára nov. 11-én.

* * *

Halottaink, nyugodjatok békében!

Hozzá tartozóiknak ezuton is részvétünket nyilvánítjuk.

★

Családi Közösségünk vezetősége ezuton közli, hogy olyan esetben, amikor későn értesülünk az elhalálózásról, vagy a nagy távolság miatt nem küldhetünk a bajtársak nevében koszorut, mint az a közelmúltban is előfordult, Közösségünk ilyenkor az eltávozott lelkiüdvéért mondatot szentmise áldozattal rója le kegyeletét.

RABLÓÜLDÖZÉS A DÉLVIDÉKEN

(Befejező rész)

Az eddig elért szép eredmények után Kálló Antal hadnagy a még szökésben levő rablók kézrekerítése körül oly erélyes és czélszerű intézkedéseket tett, hogy a gonosztevők a legnagyobb mérvben zaklatva érezvén magukat, a helyzetnek illetően tarthatatlansága folytán a banda teljesen

feloszlott, s menekülendő a teljes megsemmisítés elől, összeköttetésük mellett Popovics György volt ujvidéki lakóstól jó fizetésért álnevekre készített hamis utleveleket szereztek, s ezek segélyével Szerbiába szöktek. Így vonta ki magát a további üldöztetés alól Tyoszity Lázár a banda vezére, ennek szeretője, Sztojánovics Anka, egy festői szépségű 16 éves leány. Medakov Péra, Csuravia Péter, Kotor Mihály, Mrdzsics Zsiván és Mility Paja, kik Belgrádba, s onnan Schabaczra mentek, hol is az ottani gonosztevőkkel szövetkeztek.

Am de Kálló Antal hadnagy szorgalmas és buzgó utánjárással szerit tudta ejteni annak is, hogy a gazok rejtekhelyét kitudja, minek megtörténte után az osztrák-magyar konzulátust — az ügy sürgős és a késedelem veszéllyel járó lévén — az üldözött rablók letartóztatása iránt megkereste. Mielőtt ez azonban megtörténhetett volna, az üldözött gazemberek ottani üldöztetésüknek is neszét vevén, ismét széjjelszórodtak oly szándékkal, hogy egyenként Magyarországra visszalopódzva, itt újból egyesülnek.

Csuravia Péter már 1887. január havában jött vissza Szerbiából, de az akkor Ó-Pálmán kiszállva volt, jól értesült Kálló hadnagy intézkedése folytán Iregen a csendőrség által meglepetve elfogatott a nélkül, hogy ellenállásra ideje lett volna — noha jól fel volt fegyverkezve — és fegyverzetével, valamint hamis utlevelével együtt a zimonyi kir. törvényszéknek átadatott.

Kotor Mihály, ki február havában jött vissza Magyarországra, Uj-Karlóczán az ottani csendőrség által erős és kétségbeesett ellenállás után, miközben három szuronydöfés által lett harcképtelenné téve, fogatott el és adatott át az illetékes bíróságnak.

Mility Paja látván czinkostársainak szomorú sorsát, a zombori kir. törvényszéknél önként jelentkezett; ugyszintén önként jelentkezett Szekulics Mihály is a titeli és Bulek-Balza Mihály a hódásghi kir. járás-bírósnál.

A még mindig Szerbiában tartózkodó Tyoszity Lázár 1887. március havában szeretőjét Sztojánovics Ankát rokonaihoz Martiniczára küldötte, miről Kálló hadnagy értesülvén, az eszéki csendőr szakaszparancsnokságot letartóztatása iránt megkereste, ami foganatosittatván e nő is a zombori kir. törvényszéknek átadatott.

1887. március havában Tyoszity Lázár, Medakov Péra és Mrdzsics Zsiván Szerbiából visszajöve Szerém megyében kezdtek garázdálkodni, hol Arcseszkó Koszta, Arcseszkó Lázár krnyacseszki, Theodorovics Iliá, Popovics Trifun karloviczai és Zsulyevics Ignat marodeki illetőségű rovott előéletű közártalmu gazemberekkel szövetkezve, nagy mértékben veszélyeztették a személy- és vagyónbiztonságot; különösen pedig Karlovicza volt garázdálkodásuk színhelye, ahol többek közt május 20-án Sereglics Jócza házába betörve, 1200 frt-nyi papír, arany és ezüst pénzen kívül még több értékes tárgyat is elvittek.

Ugyanott betörték Straub Julianna házába és több értékes tárgyat elvittek, de a Jankovics Szvetozár bolthelyiségébe megkísérlett betörés nem sikerült.

Tyoszyty Lázár, Medakov Péra, Mrdzsics Zsiván és Zsulyevics Ignat Szerém megyéből, czinkostársaik oltalma és óvintézkedése mellett, Bács-Bodrog megye területére, sőt Ujvidékre is átlátogattak néha, mely alkalomkor Turián, Paragán, Ó-Sztapáron és Tovarisonán fordultak meg, azonban eddigelé a csendőrség éber figyelme — minthogy nyomoztatásuk, illetve üldöztetésük mindig folyamatban tartatott — minden gaz vállalatukat megghiúsította.

Igy történt többek között, hogy május hóban egy ujvidéki rovott előéletű czinkostársukkal abban állapodtak meg, miszerint egy Ujvidéken, a temerini utcában lakó gazdag kereskedőt kirabolnak, Kálló Antal hadnagy erről értesülvén, megtette a kellő intézkedést a bűnös cselekmény megghiúsítására, illetve a gazemberek elfogatására, de ezek összeköttetésüknél fogva az intézkedésről értesülve, tervük kivitelét abban hagyták.

Mult év junius havában sok és fáradságos utánjárás és pénzáldozatok árán végre sikerült Kálló hadnagnak értesülnie, miszerint a rablóbanda junius 11-én eljön Ujvidékre és a kiszácsi utcában levő egyik korcsmában mulatni fog.

A rablóbanda két tagja, nevezetesen Tyoszyty Lázár és Mrdzsics Zsiván Ujvidékre a kijelölt időben el is jött; mielőtt azonban a jelzett korcsmába mentek volna, a Schütz Albert tulajdonát képező nyilvános helyre (bordély) tértek be, ahol magukat jól találhatták, mert még 10 óra után is ott voltak.

Kálló Antal hadnagy a rablók hollétéről értesülvén, Pakay István őrmester, Lavenka János, Tályai István csendőrök, Barach Antal, Csöke Mihály és Bartha Sándor próbacsendőrökkel elfogatásukra indult és tekintve a rablók határtalan vakmerőségét, hogy minden menekülésnek elejét vegye, az épület és udvar szoros körülzárásához szükséges harhatalmi segély kirendelése iránt a cs. és k. állomásparancsnokságot és a városi rendőrkapitányságot is megkereste, s a szükséges segédlet csakhamar meg is érkezett.

Az épület és udvar a Károly román király nevét viselő 6-ik számú cs. és k. gyalogezredből karhatalom gyanánt kirendelt katonák és a városi rendőrök által teljesen körülzáratván, Kálló Antal hadnagy Tályai István csendőrrrel azon szobához közeledett, melyben a rablók mulattak, s őket magyar és szerb nyelven a megadásra felszólította, mire azonban a rablók nem válaszoltak, hanem a szoba padlására felhúzódva, a cseréppel fedett tetőt hirtelen kibontották, s a kerten át akartak elmenekülni, de ebben lövések által akadályoztattak meg.

A rablók látva, hogy a menekülés lehetetlen, kétségbeesett harcra határozták magukat és a tetőn lőréseket csinálva, forgópisztolyaikkal erős lövöldözést kezdettek, folytonosan tüzelve a csendőrök és a többi karhatalmi segédletre, ami ezek részéről mérsékelten viszonztatott.

A rablók kitűnő védett helyzetben voltak, megközelítésük emberáldozat nélkül ugyszólván lehetetlen volt.

Végre körülbelül éjfél után Mrdzsics Zsiván a csendőrök lövésétől találta öszzerogyott és szenvedett sérüléseiben reggel fél 4 órakor meghalt.

Tyoszyti rablóvezér még mindig nem adta meg magát, hanem folytatta a tüzelést, míg végre Pakay István őrmester, Tályai István csendőr és Barach Antal próbacsendőr a ház végében a tetőt kibontották és ez oldalról is kezdtek tüzelni a makacs rablóra, aki ennek folytán a hátán és jobb karján csakhamar megsebesülve, miután még a kezében levő forgópisztoly is egy a hengert talált lövedék által hasznavehetetlenné tétetett, végre magát reggel 1-2 óra között megadta, letartóztatott és a következő nap a zombori kir. törvényszékhez átkisérte.

A támadók közül csupán Becker Sebestyén cs. és k. 6 gyalogezredbeli őrmester sebesült meg, sebéből azonban minden káros következmény nélkül már felgyógyult.

Hogy a rablóbanda, daczára a csendőrség részéről kifejtett fáradhatatlan nyomozásoknak és minden irányu tevékenységnek mégis oly aránylag hosszú időn át tudta magát fenntartani, az a mult évi zsebkönyvben részletesen vázolt terepviszonyokon kívül főleg annak tulajdonítható, hogy a lakosság, a legtöbb községi előljáróság és rendőrség a csendőrséget — mint ez a felső-kövili összeütközés lefolyásából is világosan kitünik — sohasem támogatta, sőt a sok orgazda, czinkostárs, valamint a gonosztevőknek minden irányban kiterjedő szövetkezete az üldözötteket nemcsak hogy idejekorán értesítette az üldözés mozzanatairól, de őket számtalanszor el is rejtette, s valóban elismerést érdemel azon körültekintő, ügyességgel és szakértelemmel párosult bátor és erélyes eljárás, melynek mégis sikerült ily veszélyes egyénnel és viszonyokkal szemben is az intézmény jóhírnevét, nemcsak fenntartani, hanem az elért szép eredmények által a benne helyezett bizalmat igazolva, még jobban megszilárdítani.

Az ismertetett eredményes nyomozásért és a rablóbanda tényleges harcban történt megsemmisítéséért Kálló Antal hdgy. a Katonai Erdemkeresztet kapta. Pakay István őrm., Termanov Antal, Malonyai Pál, Nagy János, Schwach József, Tályai István, Lavenka János és Csöke Mihály cs-ök, valamint Bartha Sándor és Barach Antal prb. cs-ök pedig HM. dicséző okiratban, ezenkívül Termanov cső. 40, Malonyai, Nagy János és Schwab cső-ök a RM. részéről 25-25 Forint pénzzutalemban részesültek.)

— — o — —

SAVANYÓ JÓSKA ELFOGÁSA

(Egyik lelkes, szorgalmas tag-bajtársunk jóvoltából, aki igyekszik minden csendőr emléket, történetet felkutatni és megörökíteni, jutottunk az alábbi régi eseményhez, melyet a Veszprémi Megyei Tanács Idegenforgalmi Hivatalának kiadványában talált; mely szerint Savanyó Jóskát, a hírhedt rablóvezért 1884 május 4-én déli 1-2 óra között a Tapolca közelében fekvő vendéki cseresben elfogták a csendőrök. Ezután szösz szerint idézi a Keszthely-i ujság 1884. május 11-i számában erről szóló esemény-leírást.)

“Az elfogást illetően lapunk részére többféle tudósítás érkezett be, melyek közül mint legilletékesebb kézből valót, közöljük a következőket.

A zalaegerszegi csendőr-parancsnoksághoz pár héttel ezelőtt titkos feljelentés érkezett, hogy Savanyó Józsi egy idő óta Tapolca vidékén

tartózkodik. Marssó Lőrinc hdgy. szakaszparancsnok azonnal intézkedett, s a hirhedt betyár nyomozását elrendelve, a nyomozás vezetésére Szopós István c. őrmestert, Hoszni István csendőrrel Tapolczára küldötte, kik Papp Lajos tapolczai őrsvezető, Grósz Károly és Bóhm Samu tapolczai csendőrökkel a nyomozást azonnal megkezdték. Már mintegy két hét mult el anélkül, hogy a hirhedt haramiavezér buvóhelyét felfedezhették volna, azonban napról-napra új reményekkel kecsegtették magukat, mintegy előre örülve a jó fogásnak, amelyet a hirhedt rabló elfogásával tesznek.

Folyó hó 4-én végre sikerült megtudniok a rettegett rablófőnök buvóhelyét. A nevezett erdőség egy sűrű bozótosában a mult vasárnap déli 1-2 óra között lették meg Savanyót, ki, midőn a csendőroket észrevette, forgópisztolyához kapott de azt nem használhatta, mert Grósz csendőr azonnal rávetette magát, Szopós őrmester és Papp őrsvezető pedig a torkát ragadták meg, s a meglepetés pillanatában vadállati erőt kifejtő betyárt az ugyanazon pillanatban odaérkező Hoszni István és Bóhm Samu csendőrökkel egyetemben teljesen lefegyverezték és megláncolták. Pár perczzel később fogták el a csendőrök Magyorósi Imre kóborló pásztort is, aki a szentkúti erdőkerülőtől élelmet vitt Savanyó részére."

(A szerk. biz. egyik tagja hozzáfűzi a fenti kis cikkhez, hogy az abban szereplő cső. szpkp. régmulti elbeszélése szerint Savanyó rejtékelyét hosszas "rábeszélésre" az elhagyott szeretője árulta el. Az akkori utasítás már említi a besugókat, "kiknek nevét — mint tudjuk — még saját eljáróinak sem szabad elárulni!" — írja az 1881-es Szut.

Az otthoni Élet és Tudomány c. folyóirat is most emihez emlékezett meg Savanyó Jósikáról, mint az utolsó bakonyi betyárról, aki életfogytiglani fogságából 22 évet letöltve, mint a váci fegyház legfegyelmesebb fegyence szabadult. Az akkor feljegyzett egyik nyilatkozata szerint befellegzett a betyárvilágnak, mióta a pandurokat a jól szervezett csendőrség váltotta fel.

1907-ben — 60 éve — mint önmagával meghasonlott öregember öngyilkos lett. Az ujság szerint "legendás híru pistolyával" lötte magát föbe! No ezt kétségbe vonjuk!)

É V F O R D U L Ó K

250 éve született Mária Terézia, aki 1740-ben Magyarország trónjára került, mert a Rendekek 1722-ben elfogadták III. Károly "házitörvényét", hogy a dinasztia férfiága kihalása esetén a leányág örökli a trónt.

Vegyes érzelmekkel emlékezünk meg 40 éves uralkodásáról. Az örökösödési, majd a hétéves háboruban a magyarok mentették meg trónját, de hálája elmaradt, s megmutatta ő is családja magyarellenés indulatát.

A közoktatás és egészségügy terén változtatásokat vezetett be. Az Ausztriának kedvező vámrendszerrel meggátolta a magyar ipar és általában Magyarország fejlődését. Az állandó katonáskodásra kényszerített székelyek tiltakozására, a mádéfalvi vérengzéssel feleltek a császári csapatok... A jobbágyság sorsát emberiesebbé tette, de a felszabadult Délvidéket, miután arról a mocsárvizeket lecsapolták, nem adta vissza a magyarságnak, hanem idegeneket telepeített oda. A bécsi magyar testőrség felállítása is a magyarság elnemzetlenítését célozta.

„Virágzásnak indult Magyarországot hagyott fiára II. Józsefre” írja mégis, az egyik történetíró, de „...fia azután zsarnoki erőszakkal próbálta keresztülhajtani a Habsburgok célkitűzését, a magyarságnak a németek közé való beolvasztását...” írja egy másik (Fáklya 1967. jul.)...

* * *

100 éve halt meg Czuczor Gergely bencés szerzetes, aki irodalmi munkássága, — így az 1848-ban kiadott „Riadó”-ja — miatt Kufsteinben is raboskodott.

* * *

100 éve a budavári koronázásra írta Liszt Ferenc a „Koronázási Mise” név alatt ismert egyházzenei remekművét. A bécsi intrika azonban, — bár annak az ünnepélyes koronázási aktuk alatti előadásába nagynehezen beleegyezett — nem engedte meg, hogy azt maga a szerző dirigálja. Így Liszt a saját szerzeményét a karzatról volt kénytelen végighallgatni.

* * *

100 éve nyitotta meg az orosz cár a „Moszkvai Kongresszust”, melyre a monarchia „szláv testvéreit” is meghívta. Itt a kiküldöttek az orosz imperializmus kiterjesztésére kaptak utasításokat. Visszatérve nyomban meg is kezdték az agitálást, amit a hatóságok, félve a diplomáciai bonyodalomtól, vagy talán elbizakodottságból, felelősségre vonás nélkül eltűrtek.

* * *

50 éve, 1917 október végén kezdődött az olasz front egyik legnagyobb és sikeresebb offenzívája az Isonzónál. A magyar, osztrák és német csapatok áttörték az olaszok jobb szárnyát, s azt a Piavéig szorították le. Sajnos, a hatalmas területnyereség sem volt elég a végleges döntéshez, bár foglyok száma meghaladta a 300.000-et, a zsákmányolt ágyuké a 3100-at. A francia csapatokkal, különösen francia tüzérséggel megerősített olasz front ezt a hallatlan nagy veszteséget is átvészelte, s a harc ment tovább — mint tudjuk — még éppen egy esztendeig.

* * *

50 évvel ezelőtt, 1917. jun. 25-én halt meg 33 éves korában a szibériai krasznojarszki fogolytáborban Gyóni Géza, az 1. v. háboru leghíresebb költője.

Eredetileg papnak készült, de még teológus korában pályát változtatva, újságíró lett. Első verses kötetei már a háboru előtt megjelentek, de igazi tehetsége a háboru alatt bontakozott ki, melyben tart. hdgy-ként vett részt. A magyar katona vitézségéről és hősiességéről szóló versei az 1914. őszén körülzárt Przemyslből repülőgépen jutottak el a budapesti újságokhoz, ahol a legnagyobb sikereket aratták.

Leghíresebb költeménye — amiben a csak otthon vitézkedőket leckézteti meg — a krasznojarszki fogolytáborban írt „Csak egy éjszakára küldjétek el őket...” című verse volt, amit — mint minden időkben helytálló — ismerünk.

* * *

50 évvel ezelőtt, 1917. okt. 25-én (az orosz naptár szerint nov. 7-én) vette át Oroszországban a Lenin vezetése alatt álló bolsevik párt az uralmat.

Ez a hatalom átvétel azonban **puccsszerű** volt, mert az elnyomó cári uralom alatt szenvedő és a számára értelmetlen — sőt elvesztett — háboruban kifáradt orosz nép — minden különösebb vezetés nélkül és ország-szerte — már az év febr-jában lefolytatta a maga érthető és mérsékeltbb célkitűzésű forradalmát, melynek a későbbiekben a jelenleg 86 éves korában New Yorkban élő Kerenszki Sándor ügyvéd lett a miniszterelnöke. Az okt. 25-iki uralom átvétel tehát ily körülmények között erőszakosan történt, ami Lenin utasítására a Kerenszki kormány székhelyül szolgáló szentpétervári cári téli-palota megrohanásában és elfoglalásában nyilvánult meg.

Ugy az orosz nép, mint az emberiség történelmének máig is tartó legsötétebb és legkritikusabb korszaka vette ezzel kezdetét, ami már magában Oroszországban is milliók kiirtását, vért, könnyűt, szenvedést és oly elnyomatást, s gazdasági nyomort jelentett, melyek még a cári uralom alatti állapotokat is messze túlszárnyalták. A jézus-krisztusi 2000 éves keresztény erkölcsű törvényeknek minden vonatkozásban történt lábbal tiprása és fejtetőre állítása jellemzi ezt a korszakot, kezdve a világmindenséget teremtő Isten és a rosszat fékező vallás megtagadásától, az ére-nyeket bünné, a bűnöket pedig erénnyé nyilvánításon át, egészen a legeg-lemibb emberi jogoktól való megfosztásig és az emberi mivolt teljes meg-csufolásáig.

A Marx és Engels tanaira épült bolsevizmus azonban nem maradhatott csak Oroszország határain belül, hanem kezdettől fogva nemzet-köziséget hirdetve, más országok feletti uralomra, sőt világhuralomra tört és törekszik.

Az elmúlt 50 év alatt történekeért és az így létrejött tragikus világ-helyzetért azonban nem lehet pusztán csak a Kreml urait és diktátorait felelőssé tenni, hanem részt kell juttatni ebből azoknak a nyugati nagy-hatalmagnak is, melyek szüklátkörűséggel és tájékozatlansággal párosult pillanatnyi érdekektől vezetettve, nemcsak passzív, hanem aktivan is tá-mogató magatartásukkal a bolsevizmus előretörését és világveszedelemmé válását nemcsak eltűrték, hanem éppen nagy fokban elősegítették.

Ennek a passzív-aktív elősegítésnek főbb megnyilvánulásai már kez-detben megmutatkoztak akkor, mikor a bolsevizmust Oroszország „belü-gyének” nyilvánítva, azt elismerték és a Kolcsak-Denikin féle ellenfor-radalmi erők támogatását megszüntették, majd a 2. v. háboru során a németek által megtámadott Oroszországot “természetes” szövetségesüknek tekintették, s Berlin elfoglalását “udvariasan” nekik átengedték. Mindjárt ezután az atombomba egyedüli birtokába kerülvén, annak Japánon kipró-bált félelmetes erejét nem használták fel arra, hogy az ilyennel még nem rendelkező orosz bolsevizmust legalább határai mögé kényszerítsék vissza, holott ez akkor még egy egyszerű jegyzékkel is elérhető lett volna. Ehelyett inkább az azzal való együttműködést választották, s mikor 1956-ban a magyar szabadságharc győzött, s az orosz csapatok a beavatkozástól és

a külföldi közvéleménytől félve onnan kivonulóban voltak, akkor egy, a szabadságharcot helytelenítő, Titóhoz intézett jegyzékkel azokat visszatérésre és a szabadságharc legázolására bátorították fel. A katonai elvek teljes figyelmen kívül hagyásával és "győzni nem szabad" jeligével folytatott koreai és vietnámi háboru pedig nem a bolsevizmus ellen folyt, illetve folyik, hanem a potenciális erejű Kína terjeszkedésének lehető hátráltatására.

A nyugati demokráciákhoz azonban — bárha maguk nem követték is azt — mindig közelebb állott az orosz pánszlávizmus és bolsevizmus, mint más nyugati és középeurópai államok alkotmányos berendezkedése, a német nép alkotó képessége iránt pedig éppen a legnagyobb féltékenység élt bennük.

A nyugati demokráciák nem gondolnak arra, hogy a szabadság eszméje egy és oszthatatlan, teljesen kiforgatott állapot tehát az, hogy amíg az afrikai négertörzsek önrendelkezési jogokat kapnak, addig a fehérember világába tartozó közép és keleteurópai népek a legnagyobb elnyomatásban és rabszolgaságban éljenek. De legfőként arra nem gondolnak, hogy a színesfajú népek máris sokszoros többségben vannak a fehérfajúak felett, s ezeknek helyén van a szíves és törhetetlen háborus akarat hatja át őket, mert tudják, hogy még népességük felének elvesztése árán is ők maradnak többségben. Így ha a fehérember fegyvereit egyszer ők is megszerzik, akkor számbeli fölényüknél és elszántságuknál fogva — könnyen még ebben az évszázadban — az egykori római birodalomhoz hasonlóan úgy el fogják pusztítani az elpuhult fehérembert, hogy még hirmondó sem marad belőle, s ha marad, igavonó rabszolgának marad.

— o —

A POTYAUTAS CÉLBA ÉR.

Egy meleg augusztus végi vasárnap a déli órákban a Heves megye szélén lévő — szó szerint — fatornyos falum határában foglásztam a Zagyvaparton kenyerespajtásommal R. Zsigával, no és a megyehíres vizslámmal Rex-el.

Mikor azután az előirt mennyiségű madárka akasztékra került, természetesen nem maradhatott el az ilyen "hasznos" kirándulások velejárója sem, egy pincheideg aludttejes, szárazkolbászos falusi kerti uzsonna a hűs hársfák alatt.

Utána az öreg Fiat kocsim szélvédőjének két kampójára akasztott "zsákmánnyal" a 18 Km-re levő állomáshelyünkre, St-ba indultunk.

Nem rohantunk, nem mintha félni kellett volna radar leméréstől, hanem mert volt időnk. De ha nincs, akkor sem tehetjük volna, mert aki nem ismerte a 30-as eleji évek nógrádi utait, az nem tudja értékelni és eléggé áldani az Egyesült Államok elsőrendű uthálózatát. Tehát csak dőcögtünk, kerülgetve a kátyukat.

Kt. községet elhagyva, Ch. bányatelephez közeledtünk, ahonnan akkor ballagott ki a házak közül az országotra egy gyalogos atyafi és fordult a mi menetirányunkba É. felé. Tűrhetően volt öltözve, mondjuk mint egy bányamunkás vasárnap. Egy kis vulkán táská és egy aktatáska volt minden motyója.

— Vegyük fel — mondtam Zsiga barátomnak —, valószínűleg jól fog esni neki, legyen jó vasárnapja. A későbbiek igazolták, hogy lett is. Megálltam mellette.

— Üljön fel atyafi — invitálok — látom egyirányba igyekszik velünk. Tisztelegesen köszönt és örömmel fogadta a meghívást, emlegetve a nagy meletet és a fáradságát. De csak ha a kutya — amelyik a hátsó ülésen lihegett — nem harap. Remek ebem szelidségét és csak vadászatra teremtett lényét ecsetelve, megnyugtattam. Mondanom sem kell, hogy a kánikulának és a legszebb sportnak megfelelően, könnyü nyári civilruhában voltunk.

Kezdem kérdegetni. Nemcsak mert egy elég izgága telepről jött ki, hanem mert egy ilyen vándor kinézésű valaki — csomagjai szerint idegen — mindig gyanus a bányamedencében, nem is beszélve arról, hogy nemrég fejeződtek itt be a nagyobb méretű kommunista lefogások.

Elmondta, hogy tatabányai szénbányász, ahol "szanálták", így most errefelé keres munkát. De mert Ch. telepen nem biztatták felvétellel, tovább megy Zp-ra és Baglyásra. Vonata csak este volna, ezért ezt a 7-8 Km-t lábon akarta megtenni.

Ismertem jól a viszonyokat, így tudtam, hogy pillanatnyilag éppen munkáshiány van, így gyanut fogtam.

Kérdezte, hová tartunk. Megmondtam, közben lökdöstem Zsigát, hogy figyeljen!

— No akkor — mondja — ha már ilyen szivesek, nem szállok le Zp-n, vigyenek el a baglyasi utelágazásig, először majd ott nézek körül.

Ezt már én is kiterveltem, ha nem is mondtam. Sőt "házhoz" szálítom.

Áthaladtunk Zp-n, s máris közeledett az elágazás. Köszöngetve sziveségünket készülődött leszállni.

— Csak maradjon — tartóztatom —, nekünk nem számít az a 2-3 kilométeres kitérő, sem időben, sem motalkóban, majd beviszem a telepig. Megtehettem volna, hogy ott elengedem és a közeli állomásról telefonálok az őrsre, amelyik az ut mellett volt, hogy egy gyanus idegen ballag abba az irányba, lépjenek vele összeköttetésbe. De hátha szelet kap? S mert legjobb az egyenes ut, . . . én balra fordultam az örs felé.

Két perc múlva, közeledve a laktanyához, megszólaltattam a minden örsön jól ismert ugató hangu dudámat, s a rácsos kerítés kapujában megálltam . . .

Itt örökitem meg ennek az örsnek országos jó hírét, amelyik a szénmedence legexponáltabb helyén, a legnehezebb időkben is mindig kiváló eredménnyel végezte komoly szolgálatát. Így a 20-as években néhai Szatai László, a 7 detektívvel felérő thtts., majd a helyetteséből lett utódja alatt is. Erre csak boldogemlékü V.I. ezds. kerpk. szavait idézem, melyekkel

szemléje után az örsöt jellemezte" . . . a kerület legjobb örsé! De talán az országban sem található párja, mert az példátlan, hogy az öpk-től a legfiatalabb csendőrig mindenki kiváló legyen, mint ezen az örsön!"

H. János thts. az örsparancsnokok mintaképe, a fenti elismerés fő-részese az ismerős duda-hangra azonnal megjelent az ajtóban. De az udvaron tartózkodó T. Ambrus őrm. a kiváló képességei alapján későbbi s. oktató, valamint az erőtlő duzzadó S. Pál őrm., a nógrádi vándorcigányok, a népes és több karavánt képező Botos familia réme is szolgálatkészen a kerítéshez szaladt.

Én jó estefelét kívánva odaszóltam az öpk-nak, "Parancsnok ur, legyen szíves ezt a vándort pártfogásba venni és ha lehet munkához segíteni".

H. thts. azonnal "kapcsolt"! Láttam, miről van szó, nem is jelentkezett, hanem invitálni kezdte az utasunkat, hogy "No jöjjön jó ember, szálljon ki-". Azon a rémület vett erőt, látva, hogy milyen helyzetbe került, s a menekülésnek sincs utja. Köszöni szépen, itt már ismerős ő, megtalálja a barátait maga is. De nem volt mit tenni, s így sáppadtan támolygott be a laktanyába. Én meg a hátamögött csak a motozás mozdulatait mutogattam az öpk-nak és a 2 őrm-nek.

Azonnal megfordultam, bucsukürtsző és ráléptem a gázra. Otthonról rövidesen felhívtam az örsöt. Akkorra már sok minden kiderült. Régi ismerősre akadtak, akinek már volt dolga az örssel, s a "mindenttudó könyvesckében" is benne volt mint agitátor. Most is röplapokat hozott, nem volt mit tagadni, ő maga szolgáltatta a bizonyítékokat.

A telefonon megkeresett kt-i örs még az este megtalálta a Ch. telepen a szétosztásra otthagyt tiltott sajtóterméket.

Kérdeztem az öpk-t, hogy viseli a futár az ut fáradalmait.

— Kétségsbe van esve, igen elkeseredett, bánja, hogy nem szállt le Zp-n, ahol tudja, nincs örs. Nem hitte volna, hogy a két "urikinézésű" autós kelepcebe csalja, hiszen olyan barátságosak voltak.

A kinézésünkre mondott elismerését minden esetre köszönjük!

A "foglyaszás" jól sikerült!

V-i.

— o —

KÖZÉRDEKŰ HIREK.

— 1966-ban otthon több mint 30.000 üzemi baleset történt a mezőgazdaságban, köztük 215 halálos. Ezekből a legtöbb a tsz-ekben.

— A sárospataki várban kiállítják a Rákóczi család emléktárgyait.

— A szegedi családok 35%-ában nincs gyerek.

— A Duna-bizottság Budapesten tartotta júniusban 25. ülészakát.

— Magyarországon 220.000 németajku lakos él 220 községben. Van ének, tánc, színjátszó csoportjuk, hetilapjuk. 140 iskolában tanítják a németet.

— Legujabb jelszó és cél, áttérni az "új gazdasági mechanizmus"-ra. Ez bizonyos közeledés a kapitalista módszerekhez, így pl. több önállóságot, kezdeményezési jogot ad egyes vállalatok vezetőinek.

— Az abonyi templomban Gitár-misést tartott egy káplán a fiatalok tettségére, az idősebbek felháborodására. Ezt a misét a templomajtóra szegezett plakát hirdette meg, amelyik egy csapzott hajú, fekete pullóveres fiút ábrázolt, kezében óriási vörös gitárral.

— Magyarország mint minden külpolitikai kérdésben, az izrael-arab háborúval kapcsolatban is követi a szovjet vonalat. Így kommunista kormányzata a diplomáciai kapcsolatokat is megszakította Izraellel.

— A csepeli munkások közül sokan, önként segítenek az új katolikus templom felépítésében. Plébánosuk szerint közreműködésük szinte legenda!

— Csongrád közelében honfoglaláskori települést találtak a régészek.
— Akinek külföldi utlevele lejárt és nem tér vissza, elítélik és vagyonát elkobozzák. A ma is működő cenzurát mutatja, hogy legutóbb is hazairt levelekről készített másolatok alapján hozott ítéletet a bíróság.

— Magyarország lóállománya veszedelmesen csökken. A háború előtt 886.000, 1958-ban 717.000 volt. E szám jelenleg 286.000-re apadt. Pedig a kereslet nagy.

— Az utolsó 5 év alatt harmadszor nyerte magyar ló az osztrák derbyt.

— Panaszolják a pesti napilapok, hogy rossz a magyar kenyér, — tehát a diktatura kenyere. Sületlen, szalonnás, ragacsos, keserű, izetlen, szennyezett. Ellenőrök által lemért 10.000 zsemlemből 3300 nem felelt meg a szabványsullynak.

— Készülődnek a jövő évi ünnepekre Kecskeméten, 600 éves lesz a város.

— 15-20 millió Ft-os kárt okozott júl. 10-én a vihar és felhőszakadás Baranyában. Másfélóra alatt 140 mm. esett. Utakat, vasutvonalakat sodort el.

— 400 éve került magyarországra a paprika. E nevét nálunk kapta, s azóta az egész világon így ismerik. Előbb csak disznóvény volt, majd mint paprika-pálinka, gyógyszer volt az 1831-es kolerajárvány idején.

— Propaganda-szobrok készülnek Magyarországon. Marx, Engels, a Tanácsköztársaság emlékműve stb.

— Turistafalu épül Visegrád mellett. Kb. 50, kétszemélyes üdülőház, tenisz, golfpálya, lovasiskola, stb.

— Otthon is szedi áldozatait a fürdőzés. Jun. 27-én heten fulladtak vízbe. Tanácsköztársaság emlékműve, stb.

— Vácon mintegy 35 külföldi ül valutázás, csempészés, gázolás, stb. miatt.

— XIII. szd-beli templom maradványait találták Környe határában.

— Turistáknak ezután nem lehet szeszesitalt bevinni Magyarországra. A kakaót pedig ½ kg-ra redukálták.

— Az FBI közli, hogy 1960 óta a bűnözés 62%-kal emelkedett az USA-ban. Ezzel szemben a lélekszám csak 9%-kal emelkedett. Ijesztő adatok!

— Elkészült a 280 ágyas henger alakú "Budapest Szálló". Kétágyas szoba reggelivel 14 és fél \$ Az épület 19 emeletes.

— A román népet és vezetőit aug. 22-én, a Románia "felszabadításának" 23. évfordulóján táviratban üdvözölték Kádárék.

— Hat fiatalember mezőgazdasági repgépen akart disszidálni. Egyikük azonban megijedt a végrehajtás módjától, bejelentette a tervet. Valamenynyit elfogták.

— A debreceni zsinat alkalmával 3 clevelandi ref. gyülekezet átadott a debreceni orvostudományi egyetemnek ajándékként egy szív-tüdő gépet.

— Az 1963 évi 4. sz. közkegyelmi rendelet nem terjed ki a kémkedésre, hűtlenségre és hazaárulásra, amit 1963 márc. 22-ig követtek el.

— A statisztika szerint Magyarországon 100.000 főre 30 öngyilkosság esik.

— Magyarország a következő 3 év alatt 120 millió rubel értékű gyógyszer szállít a szovjetnek. Japánnak félmillió értékűt adott el.

— Az elmúlt esztendőök során évente mintegy 150.000 fiatal hagyta ott a faluját, illetve a mezőgazdaságot.

— A Kereszt és Kard Mozgalom lapjában írja Vasváry Z. "... a magyarságot szolgálni és azért áldozatot hozni e földön a legszebb feladat!"

— Tályá község határában 3000 éves bronzkori leletre bukkantak.

— A magyar származású Sgt. Ungvári János a clevelandi rő-ség biztonsági csoportjának vezetője a szenátus biztonsági tanácsa előtt javaslatot tett a kommunisták által szított zavargások meggátolására.

— A jósvalfői csepkőbarlangban szanatórium működik, melynek magas kalcium tartalma levegője gyógyítja a légzőszervi betegségeket.

— A Magyar Honvédelmi Sportszövetség helyett Magyar Honvédelmi Szövetség alakult. Ez az ifjuságnak a honvédelemben való előkészítését célozza.

— Statisztika. Az országba be és kiutazók száma 40%-kal haladja meg a múlt évit. Vámszabály-sértők száma 30, devizabüntettek 100%-kal növekedtek. Átlagos házasságkötés évi 81-90.000. Válás 15-20.000. Özvegy férfi 121.000, özvegy nő 625.000 él Magyarországon jelenleg.

— Francia katolikus papok, újságírók, pedagógusok 130 fős csoportja tanulmányutra megy Magyarországra. Szervező a hírhedt békepap Várkonyi Imre.

— "King size" feliratu új cigarettát hoztak ki otthon a dohánygyárak nyugati mintára. Rossz, mint a többi. Viszont drágább!

— Közöttünk, jobban, de nem velünk élnek a "lelki disszidensek" — írja egy vidéki Néplap.

— Az abortus-bizottság orvos-elnöke mondta: "Abszolút felesleges idő-töltés! 10 éve csinálom ezt a bizottságosdit, de még egy nőt sem sikerült lebeszélni!"

— Bpest, Belváros. Kigyó u. "Ami" bolt. Csak \$-ért! 1 karton ami cigaretta 6 \$!

— Egy nemrég kijött bajtársunk mondja: Kazinc-Barcika politikai munkatábor volt, ahol Európa legnagyobb vegyi gyárát építették fel mintegy 1400-an. Ebből kereken 800 fő csendőr volt!

— Az 1970-es években tervezik megvalósítani a színes TV-t otthon.
— Egy amerikai történész szerint az USA 1924 és 33 között 86.377 mezőgazdasági traktort adott a Szovjetuniónak. Ezzel építette fel a szocialista mezőgazdaságát.

— Figyelem hazalátogatók! A múlt években hazautazó magyar állampolgárokkal szemben is mutatkozó elnézőbb helyzet már nem áll fenn, akár lemondott a magyar állampolgárságáról, akár nem. Egy jellemző eset: egy müncheni, német állampolgárrá lett magyar Bécsben találkozni akart az otthon élő fiával. Oda utazott, de ott egy levél várta a fiától, hogy a magyar követségen könnyen megkaphatja a beutazási engedélyt, menjem haza. A követségen barátságosan fogadták, borral kínálták és... másnap egy budapesti kórházban ébredt fel kábulatából. Jelenlegi sorsa ismeretlen, — közli az U.H. és a K.M.V.

— A több magyar egyesületben jelentős tisztséget betöltő 56-os "emigráns" Mikófalvi Lajos egy "meseautón" látogatóba hazament. Vissza se jött. Otthon vámhistoria miatt látszólag elitették. Nemrég a televízióban szerepelt egy interjú keretében. Támadta az emigrációt és a MHBK-t, valamint tárgyalta a csendőr szervezeteket is. Ravasz viselkedése nem tünt fel a müncheni magyaroknak?

— Új rémfilm került bemutatásra otthon. "Hideg napok" címet kapta a szerencsétlen ujvidéki razziáról gyártott torzítás, hamisítás.

Minden köszönetünk és elismerésünk a K. M. Vasárnapjának, amelyik 4 hasábon foglalkozik a filmmel és a "Valóság" c. folyóirattal, amelyikben az otthoni általános felháborodásról nyíltan számolnak be és amelyik a magát baloldali kommunistának tartó szerző, — Kovács András — elkésett mosakodását tárgyalja. A torzítás bepiszkolja a magyar egyenruha és katona becsületét. A film nem művészi, hanem pártos, mely csak a magyarságot bántja. Nem beszél arról, hogy mi váltotta ki a kiméretlen razziát és arról sem, hogy a szerbek milyen vérfürdőket rendeztek 44-45-ben. Miért nem készít filmet Kovács a Rákosi alatti kivégzésekről, Péter — Spitz — Gábor és Farkas-Wolf-Wladimir börtöneiről, az elszállított tizezrekről, általában arról, ami a razzia előtt és után történt? A filmben állítólag az összes áldozatok magyarok. Ugy látszik Kovács azon a véleményen van, hogy azokat szabad irtani, de a magyarnak senkit, még bírálni sem? — fejezi be cikkét a K.M.V.

— Az állami angyalcsinálás 1966 évi mérlege Magyarországon.

Születések száma: 136,335.

Összes vetélések száma: 220.405 (már amiről tudomást szereznek!)

Ebből az állami abortuszok száma: 186,683.

Tehát 84.7% engedélyezett abortusz.

186,683 államilag kiirtott magyar magzat! Borzalmas adatok! (K.M.V.)

— Az "Új Ember" c. kat. lap apróhirdetése: "Diplomás leány megismerkedne szentségi házasság céljából mélylelkű információképes diplomással".

— 34 külföldi államban élnek magyarok. Legtöbb Romániában: 1.650.000?

— Most készül az első olyan amerikai film, amelynek minden jelenetét Magyarországon veszik fel.

— Hir, magánforrásból. A Párt elégedetlen a katonai morállai. Különösen Vietnámmal kapcsolatban nem nagyon lelkesednek a katonák! Elhisszük!

— A Keleteurópából származó amerikaiak kiáltványt adtak ki New Yorkban a kommunisták 50 éves „munkálkodásáról”. Ebben kéri az amerikaiakat, ne engedjék, hogy a kommunista Moloch lenyelje a szabad világot.

— Nagy a szénbányász felesleg. Részben, mert több bánya kimerült, így pl. a kisterenyei. Más munkakörbe, s a mezőgazdaságba irányítják őket. De nagy részük állástalanul várja az intézkedéseket.

— — 0 — —

ÖNKÉPZÉS AZ ÖRSÖN

Irta: v. J. Gy.

Próbaszolgálatom 2. hónapját a Tisza mellett egy szinmagyar alföldi város vegyes-örsén töltöttem. Bevonulásom napján éppen az írásbeli dolgozatokat bírálta el az öpk. h., én pedig mint ujdonságot, átolvastam azokat.

Egy Békés megyei prb. cső. — azóta felülről figyeli az ittmaradottakat — a következőket írta a hétéves-háborúról, ami feladata tárgya volt:

“Mária Therézia nagy uralkodó volt, szerette a lovagias magyarokat. Sok háboruja volt és a hős magyarok vitézül verekedtek. Így a 7 éves háboruban is, amelyik 7 évig tartott, Hadik András huszárjaival még Berlint is megsarcolta és a hires generális keztyüt hozott ajándéka Mária Theréziának. Ez a háboru végre is a porosok győzelmével fejeződött be, a békekötésben pedig Sziléziát Nagy Frigyes nevére írták.

Apró Pál prb. cső.

Az öpk. h. piros-tintával a következő megjegyzést füzte hozzá:

“Röviden végzett a hétéves háboruval és nem említette meg, hogy II. József, a kalapos király és Mária Antónia is, akit Franciaországban lefejeztek, Mária Therézia gyerekei voltak és összesen 16 gyereke volt. Azt sem említette, hogy ezért a hálás Magyar nemzet költségén Fadrusz János Pozsonyban gyönyörű lovasszobrot készített Mária Theréziáról, melyet a csehek összetörtek.

Újra kidolgozandó!

Öpk. szab-ön:

Gyenge törm., öpk. h.

— — 0 — —

Üzenetek, közlések. A buffalói kórházban súlyos operáción átesett dr. FUSZENECKER István szds. bajtársunknak ezuton is aggódó szeretettel küldjük jókívánatainkat és ószintén reméljük mielőbbi felgyógyulását!

* * *

A HADAK UTJÁN szerkesztőségének — a Clevelandba küldött februári számok postán történt elveszése folytán — csak most tudunk

bajtársi köszönetet mondani az említett számban "Enyingi" aláírással kö-
zölt "Csendőrnapi visszapillantás"-ért.

* * *

Gyémántmisével ünnepli fennállásának 75. évfordulóját Clevelandban
a Szent Erzsébet r.k. Egyházközség, Amerika legelső ilyen gyülekezete.

* * *

Felkérjük bajtársainkat, hogy az évi 3 \$-os tagsági díjaikat (az elma-
radottakkal együtt), valamint az E. É. előállításához való — legalább az
évi minimális 2 \$ — hozzájárulást pénztárosunk címére küldjék be. Cim:
Kunsay Gyula 1187 Cook Ave. Lakewood, Ohio 44107.

* * *

Szilveszterünk iránt igen nagy az érdeklődés, bizonyára a tavalyi
nagy siker és az ideire biztosított kitünő zenekar miatt. Bajtársainkat csa-
ládjukkal és barátaikkal szeretettel várja a rendezőség.

* * *

Az E. É. következő számában "Tanulmányi rovat"-ot nyitunk, a
minket cső-ke-t érdeklő szak-dolgozokról. Pl. az otthoni, vagy külföldi rő-
ségek szervezete, fegyverhasználata, nyomozási módszerek, rő. kutyák, stb.
Cikkeket kérünk!

* * *

Humor. Móricka mond meg, ki a magyarok legnagyobb ellensége?

- A német! — vágja ki Móricka némi töprengés után.
- Nagyon helyes! Meg is tudod magyarázni, hogy miért?
- Mert beengedték az oroszokat!

* * *

Az öreg Kóhnt kérdi a párttitkár, hogy mi a véleménye az arab-izraeli
háborúról? Kóhn szidja Nasszert, a fasiszta diktátort és dicséri a zsidók
sikereit. A párttitkár megütközve hallgatja, majd rátámad:

- Hogy beszélhet így Kóhn bácsi, hiszen maga 30 éve párttag!
- Az igaz — feleli az öreg — de 65 éve zsidó vagyok!

* * *

Sok év után Pestre látogat az öreg magyar. Kelenföldön megkérdez
egy népi rendőrt, hogy merre is van az a Horthy Miklós út?

- Hülyébbet nem kérdezhet? — így a rendőr.
- Nem, mert csak magát tanátam itt! — válaszol az öreg.

* * *

Kegyelemteljes karácsonyt és örömeiben
gazdag ujévet kíván
a szerkesztő bizottság.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Ámen!